

26 آبان ماه سالروز شکست حصر سوسنگرد؛ روزشمار نبردها

عملیات شکست حصر سوسنگرد پس از فرمان حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر این که سوسنگرد تا فردا بایستی آزاد شود و تدبیر و مدیریت بی‌بدیل مقام معظم رهبری که آن زمان عضو شورای عالی دفاع بودند...

عملیات شکست حصر سوسنگرد پس از فرمان حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر این که سوسنگرد تا فردا بایستی آزاد شود و تدبیر و مدیریت بی‌بدیل مقام معظم رهبری که آن زمان عضو شورای عالی دفاع بودند، انجام شد و با رشادتهای شهید چمران و پایمردی رزمندگان سپاه، ارتش و نیروهای مردمی به پیروزی رسید. به همین مناسبت سرویس فرهنگ حماسه خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، مروری دارد بر روزشمار نبرد سوسنگرد.
1359/6/13:

با حمله دشمن (توسط لشکر 9 زرهی) به منطقه مرزی چزابه، عناصر تیپ 3 لشکر 92 زرهی خوزستان به علت نابرابری در مقابل دشمن نتوانستند حملات آنان را دفع کنند و لذا برای کسب موقعیت بهتر، عقب‌نشینی کردند. عده‌ای از پاسداران و نیروهای ژاندارمری با مقاومت خود موفق شدند، برای مدت کوتاهی حرکت دشمن را متوقف کنند اما با فشار دشمن به ناچار مجبور به عقب‌نشینی شدند.
1359/7/4:

تلاش مدافعان بستان و تخریب پل بستان نتوانست از پیشروی دشمن جلوگیری کند و دشمن با نصب پل شناور روی رودخانه کرخه و رمیم، بستان را اشغال و به سوی تپه‌های الله اکبر و پل «سابله» پیشروی کرد.
1359/7/5:

با پیشروی دشمن در محور بستان- سوسنگرد، این شهر از سمت غرب مورد تهدید قرار گرفت. دشمن در ناحیه سبحانیه قصد داشت با نصب پل روی کرخه وارد سوسنگرد شود لیکن با بمباران شدید هواپیماهای خودی ناکام ماند.
1359/7/6:

از صبح فعالیت دشمن در منطقه با اجرای آتش سنگین روی شهر شروع شد. به دنبال آن، تانک‌های دشمن از کرخه عبور و وارد بخش‌هایی از شهر شدند. مقاومت‌های مردمی و تعداد محدودی از پاسداران و ژاندارمری نتوانست مانع سقوط شهر شود. عراقی‌ها با گماردن یک نفر از مزدوران خود به عنوان فرماندار، پیشروی خود را به طرف اهواز ادامه دادند.
1359/7/8:

تیپ 35 لشکر 9 به حمیدیه در 25 کیلومتری اهواز رسید. ارتش متجاوز خودش را برای پیشروی به اهواز و ورود به این شهر برای روز بعد آماده می‌کرد. تیپ 43 لشکر 9 عراق با نصب پل روی کرخه نور و اجرای آتش شدید روی حمیدیه تلاش کرد با تیپ 35 خود الحاق کند.
1359/7/9:

پاسدارانی از سپاه خوزستان به فرماندهی شهید «علی غیور اصلی» طی یک عملیات شبیخون شبانه در ساعت 24:00 به دشمن در محور جاده حمیدیه سوسنگرد حمله برد که منجر به عقب‌نشینی واحدهای دشمن به طرف سوسنگرد گردید این عملیات تا صبح ادامه داشت.

از اوایل صبح نیروهای عمل‌کننده و یگانهای هوانیروز با اجرای آتش شدید بر روی تانک‌های دشمن، موفق شدند تا عصر روز 9 مهر، دشمن را تا پشت شهر سوسنگرد عقب برانند. با پیشروی رزمندگان، مشاهده شد، دشمن به تصور این که نیروی عظیمی در تعقیب وی است تا نزدیکی مرز چزابه عقب‌نشینی کرد.

«علی غیور اصلی» در شب 10 مهر به هنگام شناسایی مواضع جدید دشمن در منطقه دهلاویه مجروح و پس از انتقال به اهواز به شهادت رسید.
1359/7/19:

نیروهای عراق مجدداً به سمت بستان حمله کرده ولی مقاومت‌های مدافعین شهر مانع تصرف آن شد.
1359/7/21:

یک واحد از نیروی دشمن به شهر بستان حمله و طی یک درگیری شدید 24 ساعته با تعداد اندک از مدافعان شهر، بالاخره موفق شدند این شهر را در 22/7/1359 اشغال کنند.
1359/7/27:

دشمن دوباره به سمت جاده حمیدیه حمله کرد ولی با تحمل تلفات وادار به عقب‌نشینی شد. اما نیروهای دشمن از شمال سوسنگرد (تپه‌های الله اکبر) تا دو کیلومتری شهر پیشروی کرد.
1359/7/29:

نیروهای دشمن با پشتیبانی 20 تانک به نیروهای خودی حمله و آن‌ها را مجبور به عقب‌نشینی کرد.
1359/7/22 تا 30/7/1359:

حملات متعدد دشمن جهت اشغال سوسنگرد از محورهای مختلف با پایمردی و مقاومت رزمندگان ناکام ماند. حملات هوایی دشمن به شهر و مواضع رزمندگان بطور مداوم ادامه دارد. نیروهای مردمی از جمله گروه‌هایی از فارس، تهران، لرستان، آذربایجان و خوزستان با مقاومت خود از شهر و مناطق اطراف آن محافظت می‌کنند.
1359/8/22:

از اولین ساعات، دشمن با آتش سنگین توپخانه و نیروی هوایی، سوسنگرد را کوبید و نزدیک ظهر از سمت کرخه خود را به جاده حمیدیه سوسنگرد رسانید و با تصرف ابوحمیظه (جنوب و شرق)، دهلاویه (غرب) و ارتفاعات الله اکبر (شمال) شهر را از همه طرف محاصره کرد. مقاومت‌های شدیدی به خصوص در ابوحمیظه و دهلاویه از سوی نیروهای پاسدار و مردمی که از استان آذربایجان شرقی، فارس، خوزستان و لرستان خود را به منطقه رسانده بودند صورت پذیرفت. اما حجم آتش شدید دشمن و تانک‌های انبوه دشمن هرگونه مقاومتی را ناکام گذاشت. عراقی‌ها با شلیک مستقیم تانک روستای ابوحمیظه را به ویرانه‌ای تبدیل کردند و بیش از 50 نفر از اهالی بی‌دفاع روستا را به شهادت رساندند.
گروه المهدی (عج) تبریز (آذربایجانی‌ها) به فرماندهی شهید علی تجلایی برای نجات سوسنگرد از دهلاویه عقب‌نشینی کرده و وارد سوسنگرد می‌شوند.
1359/8/24:

در ساعت 16 بخشی از نیروهای لشکر 9 زرهی با تانک‌های خود به بخش شرقی شهر وارد شدند. از سمت غرب نیز دشمن با عبور از دهلاویه به 4 کیلومتری شهر رسید. کمبود شدید مهمات و عدم امکان انتقال مجروحین، رزمندگان را به شدت در فشار گذاشته بود و شدت آتش دشمن مانع فرود هلی‌کوپترها برای کمک رسانی می‌شد.
1359/8/25:

مدافعان شهر متشکل از عشایر عرب بومی، سپاهیان، عناصر ژاندارمری و نیروهای مردمی باقی مانده با نوشتن وصیت‌نامه یا وصیت به همدیگر (حدود 300 نفر) در گروه‌های 9 نفره سازماندهی و در نقاط حساس شهر مستقر شدند. ساعاتی بعد شهر تبدیل به صحنه رزم رزمندگان با تانک‌های بعثی به خصوص در بخش شرقی شهر شد و دشمن در پناه آتش شدید تانک‌ها، خیابان به خیابان جلو می‌آمد. هر لحظه بر تعداد مجروحان و شهداء افزوده می‌شد. دیوار فولادین تانک‌های دشمن و رزمندگان شجاع از سپاه، بسیج، ژاندارمری و ارتش به نبرد نابرابر مشغولند. هیچ کس احتمال زنده ماندن خود را نمی‌دهد.
1359/8/26:

طرح شکستن محاصره سوسنگرد در جلسه‌ای با شرکت نماینده حضرت امام(ره) در شورایی دفاع (مقام معظم رهبری) رئیس جمهور وقت، فرماندهان نیروهای مسلح و استاندار خوزستان آماده می‌شود. اما نگرانی بر عدم اجرای طرح (همانند قبل) به علت کارشکنی بنی‌صدر خائن بر سرنوشت شهر و رزمندگان آن سایه انداخته است. اطلاع‌رسانی‌های نماینده حضرت امام(ره) و آیت‌الله شهید مدنی به حضرت امام(ره) و درخواست از معظم له برای صدور دستور، منجر به ابلاغ فرمان تاریخی حضرت امام(ره) در شب 26 آبان ماه مبنی بر «تا فردا سوسنگرد باید آزاد شود» گردید. با مدیریت و نقش بی‌بدیل نماینده حضرت امام، «مقام معظم رهبری»، سرانجام ساعت 6:30 با ممداد عملیات شکست محاصره و آزادسازی بخش‌های اشغالی شهر با شرکت رزمندگان سلحشور تیپ‌های 2 و 3 لشکر 92، پاسداران، بسیجیان، جهاد سازندگی و نیروهای ستاد جنگ‌های نامنظم و با حمایت هوانیروز از محور حمیدیه-ابوحمیظه آغاز شد و سرانجام در ساعت 14:30 نیروهای اسلام موفق شدند با انهدام وسیع نیروها و تانک‌های دشمن، فاتحانه وارد شهر شده و مدافعین جان بر کف شهر را در آغوش بگیرند.
بدینگونه شهر سوسنگرد، به «شهر عاشقان شهادت» اشتها یافت.